

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням
міського голови
від 03.02.2021 № -р

**ПРИМІРНЕ ПОЛОЖЕННЯ
про консультаційні пункти
з питань цивільного захисту
Баштанської міської ради**

I Загальні положення

1. Це Примірне положення визначає єдині вимоги до порядку створення та організації роботи консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при Баштанській міській раді.

Консультаційні пункти з питань цивільного захисту при Баштанській міській раді (далі - консультаційні пункти) є осередками просвітницько-інформаційної роботи і пропаганди знань серед населення відповідної адміністративної території з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях. Метою функціонування консультаційних пунктів є виконання завдань з навчання незайнятого у сфері виробництва та обслуговування населення, захисту та діям в умовах надзвичайних ситуаціях.

2. Діяльність консультаційних пунктів організовується відповідно до вимог Закону України "Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру", наказу МНС України від 23.04.2001 N 97 "Про затвердження порядку здійснення підготовки населення на підприємствах, установах та організаціях до дій при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 6 червня 2001 р. за N 481/5672, та інших нормативно-правових і організаційно-розпорядчих актів, що регламентують підготовку населення до дій у надзвичайних ситуаціях.

3. Мережа консультаційних пунктів на адміністративній території громади створюється розпорядженнями міського голови.

Один консультаційний пункт може обслуговувати мешканців групи будинків (мікрорайон), у яких мешкає не більше 1500-2000 громадян, не зайнятих у сфері виробництва та обслуговування.

4. На підставі розпорядження міського голови створюються наказами їх керівників, у яких вказується:

перелік приміщень, які виділені для розташування пункту, та строки його обладнання;

мікрорайон (група будинків тощо), мешканці яких охоплюються навчанням на пункті;

особи, відповідальні за створення, обладнання (посадова особа органу влади, організації, при яких створюється пункт) та організацію роботи пункту;

кількість консультантів – фахівців різних напрямів (цивільного захисту, безпеки життєдіяльності, медицини, пожежної безпеки, охорони праці тощо), які залучаються до роботи пункту на громадських засадах;

порядок роботи пункту та організації проведення консультацій;

порядок взаємодії пункту з керівництвом об'єктів потенційної небезпеки щодо забезпечення надходження від них інформації про стан безпеки;

порядок роботи з населенням, організаціями, підприємствами та установами щодо створення активу з питань цивільного захисту консультативного пункту на місцях;

порядок забезпечення пункту необхідним майном, літературою, навчальними посібниками та технічними засобами;

облік та звітність про проведену пунктом за рік роботу;

особа, відповідальна за виконання наказу.

5. У повсякденній діяльності консультативні пункти керуються положеннями про них.

Положення консультативного пункту розробляється відповідно до вимог нормативних актів та Примірного положення посадовою особою Баштанської міської ради, яка відповідає за питання цивільного захисту організацію, та затверджується міським головою Баштанської ОТГ.

6. Контроль за діяльністю консультативних пунктів здійснюється посадовими особами Баштанської міської ради.

7. Консультаційно-методична допомога з організації роботи консультативних пунктів здійснюється педагогічними працівниками територіальних курсів, навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (далі - курси, центри).

II. Завдання консультативних пунктів та їх кадрове забезпечення

1. Головними завданнями консультативних пунктів є:

участь у підготовці населення, не зайнятого у сфері виробництва та обслуговування, з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях за тематикою консультацій, рекомендованою МНС України;

сприяння розвитку громадської свідомості щодо особистої та колективної безпеки;

підвищення рівня морально-психологічного стану громадян в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій.

2. Відповідно до покладених на них головних завдань консультаційні пункти забезпечують:

доведення до непрацюючого населення правил та рекомендацій щодо:

дій в умовах надзвичайних ситуацій та проявів терористичних актів;

застосування засобів індивідуального та колективного захисту;

надання першої медичної само- та взаємодопомоги постраждалим;

поведінки в несприятливих побутових і нестандартних ситуаціях;

забезпечення особистої та колективної безпечної життєдіяльності в різні пори року;

створення умов для самостійного вивчення населенням матеріалів посібників, пам'яток, іншого друкованого навчально-інформаційного матеріалу, перегляду та прослуховування спеціального циклу теле - радіопередач;

надання інформації населенню щодо прав та обов'язків громадян України у сфері цивільного захисту;

участь в інформаційно-просвітницькій роботі та пропаганді знань серед населення з питань заходів цивільного захисту, які сплановані та проводяться у регіоні, а також роз'яснення правил поведінки та дій в умовах виникнення надзвичайних, несприятливих побутових або нестандартних ситуацій (організація та участь у виставках, змаганнях, оглядах-конкурсах, бесідах, вікторинах, виступах по радіо та телебаченню, поширення друкованої, аудіо та відеопродукції тощо);

участь у роботі Баштанської міської ради, громадських організацій із забезпечення високого рівня морально-психологічного стану непрацюючого населення в умовах загрози та при виникненні надзвичайних ситуацій, а також при ліквідації їх наслідків;

доведення до мешканців конкретних повідомлень, що стосуються участі населення у заходах цивільного захисту за місцем проживання (дій за попереджувальним сигналом "Увага всім!", при проведенні евакуаційних заходів, інформації про місця знаходження захисних

споруд цивільного захисту (далі - захисні споруди), пунктів видачі засобів індивідуального захисту тощо);

постійне вивчення та освоєння передового перспективного досвіду щодо форм і методів просвітницько-інформаційної роботи та пропаганди знань;

створення та удосконалення необхідної навчально-матеріальної бази.

3. Безпосередня відповідальність за організацію роботи консультативного пункту покладається на штатну (позаштатну) спеціально призначену посадову особу з питань цивільного захисту міської ради, яка працює під контролем її керівника.

Крім осіб, які безпосередньо відповідають за роботу консультативних пунктів до проведення просвітницько-інформаційної роботи і пропаганди знань цивільного захисту серед населення можуть залучатися (за їх згодою) активісти з числа ветеранів цивільного захисту, викладачі нормативних дисциплін "Безпека життєдіяльності" та "Цивільний захист" вищих навчальних закладів, а також студенти старших курсів вищих навчальних закладів, медичний персонал, громадяни, які раніше успішно пройшли повний курс навчання та мають необхідну підготовку.

4. Особа, яка безпосередньо організовує роботу консультативного пункту, відповідає за планування заходів, які проводяться на пункті, зміст та своєчасне оновлення наочної інформації, організацію роботи консультантів з числа активістів цивільного захисту, стан навчально-матеріальної бази та зобов'язана:

розробляти та вести плануючі, облікові та звітні документи;

організовувати проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах надзвичайних ситуацій за порядком та в обсязі, установленому наказом керівника організації, органу влади;

проводити інструктаж консультантів;

забезпечувати необхідною літературою та приладами мешканців, які побажали самостійно вивчати питання щодо їх захисту та правильних дій в умовах надзвичайних ситуацій;

вести облік заходів, проведених з навчання непрацюючого населення у закріпленому за пунктом районі;

складати звіти про виконання плану роботи пункту і представляти їх керівникові організації, органу влади;

складати заявки на придбання навчального і наочного приладдя, технічних засобів навчання, літератури, вести їх облік, зберігання та своєчасне списання;

стежити за станом та порядком у приміщеннях, які використовуються для забезпечення консультаційної роботи;

брати участь у заходах просвітницько-інформаційної роботи з пропаганди знань серед населення з питань захисту та дій в умовах надзвичайних ситуацій;

підтримувати постійну взаємодію з питань навчання з органами управління з питань надзвичайних ситуацій та курсами, центрами.

Для співробітників пункту, у тому числі і для тих, які працюють за сумісництвом або на громадських засадах, функціональні обов'язки розробляються спеціально призначеною особою з питань цивільного захисту організації, при якій створено пункт, та затверджуються її керівником.

5. Особа, яка безпосередньо організовує роботу консультаційного пункту, у встановлений термін проходить підготовку на територіальних курсах центру.

III. Матеріально-технічне забезпечення діяльності консультаційних пунктів

1. Навчальну матеріально-технічну базу консультаційного пункту з питань цивільного захисту Баштанської ОТГ складають:

інформаційно-довідковий куток з питань цивільного захисту, що забезпечує доступне доведення до мешканців певної території необхідної інформації з питань цивільного захисту та повідомлень, розроблених на основі аналізу особливостей місцевих умов та ймовірних місцевих небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації.

окреме приміщення, призначене для проведення роз'яснювальної консультаційної роботи щодо дій в разі виникнення аварій, катастроф, стихійних лих, імовірних для конкретної території та надання практичної допомоги населенню у самостійній підготовці за спеціальними програми підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях, які рекомендовані МНС та відпрацьовані з врахуванням місцевих умов, особливостей регіону і оснащене для цього наочними засобами навчання, спеціальною літературою, навчальними посібниками та іншим майном, необхідним для навчання.

2. Рішенням міського голови Баштанської ОТГ для консультаційного пункту виділяється приміщення у адміністративній будівлі організації, яке оснащується необхідними меблями (столи, стільці, шафи тощо). Біля вхідних дверей консультаційного пункту розміщується табличка з надписом "Консультаційний пункт з питань цивільного захисту".

На видному місці розташовуються розпорядок дня, графік проведення консультацій, прізвища та телефони консультантів.

Засоби обладнання та оснащення консультаційного пункту повинні відповідати сучасним вимогам теорії та практики захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Кожний відвідувач пункту повинен мати можливість отримати конкретну та вичерпну інформацію про ймовірні надзвичайні ситуації у районі його проживання, місця укриття та маршрути проходу до них, про адреси пунктів видачі засобів індивідуального захисту, порядок евакуації тощо.

3. Інформаційно-довідковий куток з питань цивільного захисту є обов'язковим елементом консультаційного пункту та являє собою окремий стенд з тематично оформленими планшетами.

Інформаційно-довідкові кутки розміщуються у легкодоступних для огляду місцях з масовим перебуванням людей адміністративного приміщення організації (коридори, холи, вестибюлі тощо).

4. Тематичний зміст планшетів інформаційно-довідкового кутка викладається зрозуміло, наочно, вкрай лаконічно та розміром шрифту, що забезпечує його легке застосування та включає:

пам'ятку щодо порядку зв'язку з екстреними службами, які діють за скороченими телефонними номерами (101, 102, 103, 104 тощо) та комунальними аварійними службами допомоги населенню;

карти-схеми, зони відповідальності з інформацію про імовірні загрози техногенного характеру (аварій, катастроф на потенційно-небезпечних підприємствах), наслідки яких можуть негативно впливати на життєдіяльність населення;

сигнали цивільного захисту (порядок оповіщення населення) в разі виникнення аварії, катастрофи або стихійного лиха, дії населення з отриманням таких сигналів або інформації;

рекомендації щодо засобів захисту від впливу небезпечних факторів імовірних загроз техногенного характеру та правил поведінки під час виникнення аварій та катастроф;

інформацію про імовірні загрози природного характеру (стихійні лиха) відповідно до пори року, наслідки яких можуть негативно впливати на життєдіяльність населення, що мешкає на території Баштанської ОТГ та рекомендації щодо засобів захисту від впливу небезпечних факторів імовірних сезонних загроз природного характеру і правил поведінки під час стихійного лиха;

схему розміщення захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) (далі - захисні споруди), закріплення мешканців житлових будинків за захисними спорудами, маршрути висування населення до них, порядок отримання населенням засобів індивідуального захисту;

порядок проведення евакуації населення із схемою розміщення та адресами збірних евакуаційних пунктів, рекомендації щодо готовності населення до проведення евакуаційних заходів;

розклад роботи консультаційного пункту та порядок отримання консультаційної допомоги з питань цивільного захисту.

Зміст інформаційно-довідкового кутку Баштанської ОТГ доповнюється додатковими розділами:

рекомендаціями щодо захисту сільськогосподарських тварин, рослин і продуктів сільськогосподарського виробництва, продуктів харчування, фуражу і води (з урахуванням місцевої специфіки);

схемою організації створених при селищній та сільській раді позаштатних формувань цивільного захисту, їх завдання при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт. Під схемою розміщуються поіменні списки особового складу формувань з визначенням посад складу цивільному захисту і перелік закріпленого обладнання, інструменту та майна;

порядком дій позаштатних формувань цивільного захисту при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території Баштанської ОТГ;

порядком організації прийому евакуйованого населення (в разі наявності таких завдань).

5. Для тематичного оформлення приміщення консультаційного пункту використовуються:

навчально-наочні посібники (плакати, стенди);

спеціальна навчальна література;

технічні засоби навчання;

навчальне майно.

Крім того, для більшої наочності зон розповсюдження небезпечних факторів імовірних аварій на потенційно небезпечних об'єктах, роз'яснення заходів цивільного захисту щодо укриття населення у захисних спорудах, його евакуації та екіпірування засобами захисту можуть застосовуватися макети місцевості, що обслуговується міською радою, наявних на місцевості будівель і споруд.

6. Навчально-наочні посібники (плакати, стенди) розміщуються на стінах приміщення консультаційного пункту та можуть містити, з урахуванням місцевих особливостей, інформаційні матеріали наступного змісту:

права і обов'язки громадян щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, обов'язки дорослого населення щодо захисту дітей;

правила особистої, пожежної та техногенної безпеки;

класифікація надзвичайних ситуацій;

хімічна небезпека;

радіація;

електричний струм;

увага газ;

розлив ртуті;

при пожежі;

землетрус;

обмороження;

небезпека на воді;

безпека руху;

безпека переходів;

застарілі боєприпаси;

тероризм;

небезпека у лісі;

безпечна прогулянка у лісі;

ураган;

повінь;

блискавка;

ожеледиця;

життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях;

засоби захисту органів дихання і шкіри (засоби індивідуального захисту);

евакуація населення;

укриття населення в захисних спорудах; медичний захист;

дозиметричний і хімічний контроль;

оповіщення та інформування;

інші інформативні матеріали, які розкривають зміст заходів захисту населення і територій відповідного регіону.

7. Спеціальна навчальна література, призначена для самостійної роботи відвідувачів консультаційного пункту та повинна бути представлена:

навчальними посібниками з питань цивільного захисту;

виписками із законодавчих та нормативних актів з питань захисту населення і територій та безпеки життєдіяльності;

пам'ятками та рекомендаційними брошурами з питань охорони життя і здоров'я людини у надзвичайних, несприятливих побутових або нестандартних ситуаціях;

підшивками спеціалізованих журналів і газет.

8. Технічні засоби навчання: телевізор, відеоапаратура, комп'ютер з електронною базою спеціалізованих видань та доступом до мережі інтернет, прийомні пристрої дротового та ефірного віщання тощо.

9. Навчальне майно: засоби індивідуального захисту, які рекомендовані для застосування на території чи об'єкті, що обслуговується пунктом; засоби пожежогасіння; засоби надання першої медичної допомоги; медичні муляжі та багатофункціональні тренажери для навчання навичкам надання першої допомоги; радіометри та дозиметри побутові.

Кількість зразків навчального майна консультаційного пункту визначається місцевими умовами.

10. Обов'язки із розроблення та впровадження стенду інформаційно-довідкового кутка та навчально-наочних посібників приміщення консультаційного пункту (далі - навчально-наочні посібники) покладаються на керівника консультаційного пункту.

11. Матеріальні та фінансові витрати, пов'язані з відділенням та утриманням приміщень консультаційного пункту, їх обладнанням та оснащенням необхідною навчальною матеріально-технічною базою здійснюються за рахунок місцевого бюджету.

IV. Організація роботи консультаційних пунктів

1. Робота консультаційних пунктів організовується за річним планом роботи пункту згідно із щорічними організаційно-розпорядчими документами з підготовки населення начальника цивільного захисту відповідного регіону.

2. У річному плані визначаються основні заходи консультаційної та просвітницько-інформаційної роботи з пропаганди знань серед населення з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях, а також заходи щодо удосконалення навчально-матеріальної бази пункту.

План роботи консультаційного пункту розробляється та підписується особою, яка безпосередньо відповідає за його роботу, погоджується керівником структурного підрозділу (посадовою особою) з питань цивільного захисту і затверджується розпорядженням міського голови

Консультаційна робота з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності працівниками пункту здійснюється згідно з графіком їх роботи на місяць.

3. Навчання населення, не зайнятого у сфері виробництва та обслуговування, здійснюється шляхом:

проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах можливих надзвичайних ситуацій за рекомендаціями щорічних організаційно-методичних вказівок з навчання населення начальника цивільного захисту відповідного регіону;

проведення інформаційних та агітаційних заходів (бесід, лекцій, вечорів питань і відповідей, показів діафільмів, відеофільмів тощо);

розповсюдження та читання пам'яток, листівок, посібників, прослуховування радіопередач, перегляд та прослуховування спеціальних відео- та аудіоматеріалів з тематики захисту населення;

забезпечення умов для самостійного вивчення населенням правил поведінки та дій в умовах надзвичайних ситуацій за рекомендованою працівниками пункту літературою та за їх консультаційною допомогою;

проведення представницьких заходів (днів професійних свят, змагань, оглядів-конкурсів тощо);

участі у тренуваннях з цивільного захисту та захисту від надзвичайних ситуацій.

4. Консультаційні пункти можуть використовуватися для доведення до мешканців конкретних повідомлень, що стосуються їх участі у заходах цивільного захисту за місцем проживання (дій за попереджувальним сигналом "Увага всім!", при проведенні евакуаційних заходів, укритті у захисних спорудах, видачі засобів індивідуального захисту тощо).

5. При проведенні консультацій на пунктах обов'язково надається інформація про потенційну небезпеку, що характерна для місць проживання населення та методи реагування на неї. Особливу увагу необхідно звертати на громадян, які проживають поряд з потенційно небезпечними об'єктами та у сільській місцевості, а також на дітей та соціально незахищені верстви населення.

Керівники потенційно небезпечних об'єктів надають через консультаційні пункти постійну та оперативну інформацію населенню, яке проживає в зонах можливого ураження, про стан їх захисту, методи й способи забезпечення безпеки при аваріях.

6. Для проведення консультацій залучаються працівники консультаційного пункту, консультанти з числа активістів цивільного захисту, які пройшли підготовку на курсах, центрах.

З медичних тем та питань психологічної підготовки для проведення занять залучаються працівники органів охорони здоров'я.

7. Робота персоналу пункту зорганізується таким чином, щоб кожен його відвідувач у будь який час міг отримати вичерпну інформацію (роз'яснення) щодо питань гарантованого забезпечення захисту та порядку його дій в умовах надзвичайної ситуації.

На забезпечення цієї вимоги на консультаційному пункті постійно повинен бути працівник (консультант), здатний конкретизувати положення інформації стендів (довідкової літератури, нормативних документів), а також список контактних телефонів консультантів - фахівців у відповідній галузі знань з цивільного захисту.

8. Просвітницька робота та пропаганда знань серед населення з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях спрямовується на підготовку громадян до дій при виникненні надзвичайних ситуацій, зокрема: особливостей поведінки у різні періоди року, поведінки на воді, на дотримання правил пожежної безпеки, санітарно-гігієнічних норм, при виникненні епідемій, епізоотій, отруень тощо.

9. Основна увага при навчанні населення звертається на морально-психологічну підготовку, умілі дії у надзвичайних ситуаціях, характерних для місць його проживання, на виховання у громадян почуття високої відповідальності за свою підготовку та підготовку своєї родини до захисту у надзвичайних ситуаціях.

10. Основними організаційно-розпорядчими документами, які повинні бути на консультаційному пункті, є:

витяг з розпорядження міського голови Баштанської ОТГ про створення консультаційних пунктів;

положення про консультаційний пункт;

план роботи пункту на рік;

графік надання консультацій з питань цивільного захисту працівниками консультаційного пункту;

журнал обліку консультацій.

11. Звітність про роботу консультаційних пунктів надається в міську раду, розпорядженнями яких ці пункти створено, за формою, змістом та у терміни, які встановлено. Табелем термінових та строкових донесень з питань цивільного захисту.

12. На навчально-матеріальній базі консультаційних пунктів педагогічними працівниками курсів, центрів можуть організовуватись заняття з функціонального навчання за виїзною формою їх проведення.

Заступник міського голови
з питань діяльності
виконавчих органів ради

Олександр ВАСИЛЬЄВ

